

TEGEVUS	SEADUS	RAKENDUSAKTID	Olemus - Kohalik (K)/ Riiklik (R)	Rahastamine, muud kommentaariid
1. KOV teeb ettepaneku maavanemale otsustamiseks, et õigusvastaselt võõrandatud vara eraldamine teeb ülejäänud vara sihipärase kasutamise tehnoloogiliselt võimatuks või ehitisega majanduslikult seotud kõrvalhoone tagastamise korral oleks ehitise normaalne ekspluateerimine häiritud.	EV omandireformi aluste seadus § 12			
2. Valla- või linnavalitsus otsustab ja korraldab vara tagastamist, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.	§ 12			
3. KOV asutus sõlmib õigustatud subjektiga lepingu, kui vara kohta kehtestatud kaitsereežiim ei tulene seadusest või kaitsekohustuse teatisest.	§ 12			
4. KOV täitevorgan tuvastab, kas vara saab lugeda endisel individualiseeritaval kujul säilinuks.	§ 12			
5. KOV üksus annab üürniku väljatõstmisel käesoleva seaduse § 12/1 4. lõike punktides 2, 3 ja 4 sätestatud alustel üürniku kasutusse eluruumi, mis asub samas asulas, ei ole vähem heakorrastatud varem kasutatud eluruumist ja elamispinna suurus ning ruumide arv vastab sotsiaalselt põhjendatud normile	§ 12/1			
6. KOV üksus määrab uue eluruumi, laenu või toetust tagastatud elamus elavatel üürnikele ümberasumiseks või eluruumi ostmiseks	§ 12/1			
7. KOV on kohustatud üürnikku informeerima vara õigustatud subjektile tagastamise otsusest enne elamu tagastamist.	§ 12/1			
8. Linnavalitsus on vastustajaks linnakomisjoni otsuse vaidlustamisel kohtus.	§ 16 (RT I 10, 41, 242)			
9. KOV on erastamise kohustatud subjekt, kes on kohustatud seaduses ettenähtud tingimustel ja korras erastama munitsipaalomandis olevat vara	§ 34			
10. KOV korraldab munitsipaalomandis oleva vara erastamist, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.	§ 35			

11. KOV volikogu määrab korra, mille alusel lahendatakse vaidlused seoses riigi või munitsipaalomandis oleva vara erastamisega, kui Eesti Vabariigi seaduses ei ole ette nähtud teisiti.	§ 41				
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>					
<u>Ehitise endisel individualiseeritaval kujul säilimise hindamise korra ja meetoodika kinnitamine:</u>					
12. KOV täitevorgan esitab ehitise hindamiseks eksperdile hindamise objektiks oleva ehitise toimiku, kuhu on koondatud andmed, mis võimaldavad eksperdil ehitist hinnata. (§ 7)		VV määr. Ehitise endisel individualiseeritaval kujul säilimise hindamise korra ja meetoodika kinnitamine			
13. KOV täitevorgan annab nõusoleku ehitise kaetud konstruktsioonide avamiseks. (§ 11)					
14. KOV täitevorgan väljastab õigustatud subjektile ja teistele asjasthuvitatud isikutele eksperdiarvamuse koopia. (§ 15)					
<u>Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise kord:</u>					
15. Valla- või linnavalitsus esitab maakonnakomisjoni otsuse ärakirja maavanemale kõigi varem vastuvõetud otsuste kohta, mille suhtes ei ole vara tagastamist või kompenseerimist otsustatud. (§ 22)		VV määr. Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise kord (RT I 93, 7, 106)			
16. Valla- või linnavalitsus otsustab õigustatud subjektidele vara tagastamise ja määrab täiendava informatsiooni vajaduse. (§ 23, 25)					
17. Valla- või linnavalitsus tellib ja kinnitab eksperthinnangu ehitise endisel individualiseeritaval kujul säilimise kohta ning teavitab sellest õigustatud subjekte, ehitise valdajat, üürnikke, rentnikke ja maavanemat. (§ 27)					
18. Valla- või linnavalitsus teeb vara tagastamisest keeldumise korralduse. (§ 28)					
19. Valla- või linnavalikogu teeb Vabariigi Valitsusele Rahandusministeeriumi kaudu ettepaneku, kui ta ei poolda vara tagastamist. (§ 31)					
20. Valla- või linnavalitsus teatab riikliku tähtsusega objekti või riigi valduses oleva haldushoone tagastamisest ministeeriumi, kelle valitsemisalasse vara kuulub, või Rahandusministeeriumit. (§ 31)					
21. Valla- või linnavalitsus teeb otsuseid tagastamismenetluse					
22. Valla- või linnavalitsus teeb otsuseid tagastamismenetluse					

<p>peatamise, vara kompenseerimise menetluse alustamise ja sellest õigustatud subjekti teavitamise kohta. (§ 31)</p> <p>23. Valla- või linnavalikogu võtab valla- või linnavalitsuse ettepanekul vastu otsuse vara tagastamise kohta tingimusel, et õigustatud subjekt nõustub vara senisel sihtotstarbel kasutamisega ning sõlmib sellekohase lepingu. Ettepanekust teavitatakse õigustatud subjekti ja asjassepuutuvat ministeeriumi. (§ 31/1)</p> <p>24. Valla- või linnavalitsus peatab vara tagastamise menetluse, teatab sellest õigustatud subjekti ning edastab viimase vastuväited koos oma seisukohaga ministeeriumile, kui ministeerium soovib kehtestada vara tagastamise eeltingimuseks vara senisel sihtotstarbel kasutamise. (§ 31/1)</p> <p>25. Valla- või linnavalitsus korraldab õigustatud subjektiga lepingu sõlmimist. Lepingu mittesõlmimisel teeb korralduse vara tagastamisest keeldumise ja kompenseerimismenetluse alustamise kohta ning saadab korralduse ära kirja õigustatud subjektile. (§ 31/1, 31/2)</p> <p>26. Valla- või linnavalitsus teeb maavanemale ettepaneku võtta vastu otsus õigusvastaselt võõrandatud vara mitte tagastamise kohta ning maavanema nõustumisel annab korralduse vara tagastamisest keeldumise kohta, alustab vara kompenseerimise menetlust ja teavitab sellest õigustatud subjekti. (§ 31/3)</p> <p>27. Valla- või linnavalitsus korraldab vara tagastamist avalik-õiguslik juriidilisele isikule ja teistele õigustatud subjektidele. (§ 31/4, 38)</p> <p>28. Valla- või linnavalitsuse saadab korralduse ära kirja vara tagastamise või sellest keeldumise kohta saadetakse õigustatud subjektidele ja maavanemale. (§ 36)</p> <p>29. Valla- või linnavalitsus korraldab vara üleandmise õigustatud subjektidele 3 kuu jooksul korralduse vastuvõtmisest arvates ja pikendab seda tähtaega. (§ 39)</p> <p>30. Valla- või linnavalitsus lõpetab oma korraldusega tagastamismenetluse ja tühistab tagastamise korralduse ilma kompenseerimismenetlust alustamata, kui õigustatud subjekt ei</p>				
---	--	--	--	--

<p>võta mõjuva põhjusega tähtaja jooksul vara vastu. (§ 40)</p> <p>31. KOV informeerib enne elamu tagastamist üürnikke. (§ 40/1)</p> <p>32. Valla- või linnavalitsuse esindaja koostab akti, kui vara keeldutakse üle andma või vastu võtma. (§ 44/1)</p> <p>33. Valla- või linnavalitsus esitab maavanemale või tema korraldusega volitatud ametnikule nõutud andmeid ja materjale, vaatab läbi maavanema ettepanekuid haldusakti või toimingu seadusega kooskõlla viimiseks ning annab korralduse maavanema ettepaneku täitmise või mittetäitmise kohta. (§ 48/2, 48/3)</p> <p>34. Valla- või linnavalitsus otsustab õigusvastaselt võõrandatud maa õigustatud subjektidele tagastamise ja kogub maa tagastamise otsustamiseks vajalikud dokumendid, moodustades maa tagastamise toimiku. (§ 49, 50, 51)</p> <p>35. Valla- või linnavalitsus määrab kokkulepete sõlmimiseks tähtaja ja teatab sellest kirjalikult asjaosalistele. Valla- või linnavalitsus määrab tagastatava maa suuruse maareformi seaduse sätete kohaselt, kui kokkulepet selle tähtaja jooksul mõjuva põhjusega ei sõlmita. (§ 52)</p> <p>36. KOV annab loa maamõõtjale (vastavat litsentsi omavale isikule). (§ 56)</p> <p>37. KOV määrab tähtaja maa tagastamise toimingute lõpule viimiseks, pikendab seda tähtaega, ja teatab tähtajast ning vajalikest toimingutest kirjalikult õigustatud subjekti ja maavanemat. (§ 56, 56/5)</p> <p>38. KOV kehtestab piiriprotokollide koostamise tasu. (§ 56/1)</p> <p>39. Valla- või linnavalitsus väljastab maa tagastamise toimikut või selles sisalduvate dokumentide ära kirju ning koostab katastriüksuse moodustamise toimiku (katastritoimiku). (§ 56/3)</p> <p>40. Valla- või linnavalitsus koostab võla suuruse määramise akti ja vajadusel sõlmib riigi nimel hüpoteegi seadmise lepingu ja asjaõiguslepingu. (§ 56/7, 59/1)</p> <p>41. Valla- või linnavalitsus annab korralduse maa tagastamisest keeldumise kohta. (§ 58)</p> <p>42. Valla- või linnavalitsus edastab maa tagastamise või tagastamata</p>				
---	--	--	--	--

<p>43. jätmise korralduse õigustatud subjektile ja maa senisele kasutajale. (§ 59)</p> <p>Valla- või linnavalitsus teavitab õigustatud subjekti maa tagastamise või kompenseerimise menetluse uuendamise võimalusest, vastava taotluse esitamise tähtajast ja tingimustest, kui maa on jäänud tagastamata kuni 1. septembrini 2010. a kehtinud maareformi seaduse paragrahvi 19² lõike 3 või maareformi seaduse muutmise seaduse paragrahvi 26 alusel. (§ 59)</p> <p>44. Valla- või linnavalitsus esitab maa tagastamise toimiku ja katastritoimiku koos riigi maakatastrile esitatava katastriüksuse registreerimise avaldusega maavanemale. (§ 62)</p> <p>45. Valla- või linnavalitsus esitab kinnistamisavalduse tagastatud maa kinnistamisraamatusse kandmiseks. (§ 65)</p> <p>46. KOV teeb kooskõlas maareformi seadusega maa tagastamise eeltoimingud ja tema pädevusse kuuluvad otsustused, kui registriosa suletakse. (§ 65/4)</p>				
<p>47. KOV üksus võib seaduses sätestatud juhtudel otsustada sundvõõrandamise</p>	<p>Kinnisasja sundvõõrandamise seadus § 2, § 3</p>			
<p>48. KOV korraldab kinnisasja omaniku taotlusel viimasele kuuluva kinnisasja võõrandamist, kui kehtestatud avalik-õiguslikud kitsendused ei võimalda kinnisasja kasutamist vastavalt senisele sihtotstarbele</p>	<p>§ 3 (RT I 09, 18, 109)</p>			
<p>49. KOV selgitab välja kinnisasja omaniku nõusoleku kinnisasja võõrandamiseks enne sundvõõrandamise menetluse alustamist.</p>	<p>§ 3</p>			
<p>50. Valla- või linnavalitsus on sundvõõrandamise taotlejaks ja sundvõõrandisajaks</p>	<p>§ 4</p>			
<p>51. KOV üksused tagavad kinnisasja omanikule ja piiratud asjaõiguste omajatele õiguse tutvuda kavetatava ehitise ideekavandiga ja sundvõõrandamise taotlemisel avalikult kasutatava tee või avaliku raudtee ehitamiseks ehitusloa väljastaja poolt heakskiidetud avalikult kasutatava tee või</p>	<p>§ 10 (RT I 05, 40, 312)</p>			

	avaliku raudtee eelprojekti või ehitusprojektiga			
52.	KOV üksuse annab arvamuse sundvõõrandamise kohta, mis lisatakse sundvõõrandamise taotlusele	§ 10		
53.	KOV üksus esitab sundvõõrandamise taotluse siseministrile, välja arvatud käesoleva seaduse § 12 ¹ lõikes 1 sätestatud juhul	§ 11		
54.	Valla- või linnavolikogu teeb otsuse valla- või linnavalitsuse esitatud eelnõu alusel kohaliku tee ehitamise või omandamise eesmärgil kinnisasja omandamiseks.			
55.	Valla- või linnavolikogu toimetab otsuse kinnisasja omanikule ja kinnisasja koormavate piiratud asjaõiguste omajatele viivitamata kätte või avaldab otsuse resolutiivosa üleriigilise levikuga päevalehes	§ 11		
56.	Valla- või linnavalitsus korraldab erakorralise hindamise sundvõõrandamisel kohaliku tee ehitamiseks või omandamiseks	§ 12/1 (RT I 05, 40, 312)		
57.	Vallavanem või linnapea korraldab kokkuleppemenetluse sundvõõrandamisel kohaliku tee ehitamiseks või omandamiseks	§ 12/1		
58.	Vallavanem või linnapea kutsub kokkuleppemenetluse osalistena välja sundvõõrandandi ja teised isikud, kelle õigusi sundvõõrandamine kahjustab	§ 16 (RT I 05, 40, 312)		
59.	Valla- või linnavalitsus teeb sundvõõranditasu ja hüvitise määramise otsuse sundvõõrandamisel kohaliku tee ehitamiseks või omandamiseks, kui sundvõõranditasu ja kahjustatud õiguste eest makstavas hüvitis kokkuleppele ei jõutud.	§ 22 (RT I 05, 40, 312)		
60.	Valla- või linnavalitsus tunnistab sundvõõrandamisel kohaliku tee ehitamiseks või omandamiseks sundvõõrandisaaja sundvõõrandamisest loobunuks ja selle järel lõpetab valla- või linnavalitsus sundvõõrandamismenetluse, teatab sellest sundvõõrandandjale, sundvõõrandisaajale ja teistele isikutele, kelle õigusi sundvõõrandamine kahjustab, ning esitab kinnistusosakonnale avalduse sundvõõrandamismärke kustutamiseks.	§ 24 (RT I 05, 40, 312)		
61.	Valla- või linnavalitsus avaldab sundvõõrandamismenetluse lõpetamise kohta teate üleriigilise levikuga päevalehes.	§ 27 (RT I 05, 40, 312)		

62.	Valla- või linnavalitsus teeb korralduse kohaliku tee ehitamiseks või omandamise osas kohtutäiturile sundvõõrandatava kinnisasja valduse ülevõtmiseks ja -andmiseks korralduse saamist	§ 33			
63.	Valla- või linnavalitsus kutsub välja ja teeb ettepaneku sundvõõranditatu vähendamiseks sundvõõrandamisel kohaliku tee ehitamiseks või omandamiseks valduse ülevõtmise ja -andmise akti kantud pretensioonide alusel sundvõõrandiandjale	§ 33			
64.	Kokkuleppe mittedaavutamisel teeb valla- või linnavalitsus hindajale ettepaneku sundvõõranditatu ülevaatamiseks. Uue hindamisakti koostamise korral teeb valla- või linnavalitsus uue sundvõõranditatu määramise otsuse, mis on sundvõõranditatu väljamaksmise aluseks.	§ 38 (RT I 05, 40, 312)			
65.	Valla- või linnavalitsus teatab sundvõõrandamisel kohaliku tee ehitamiseks või omandamiseks sundvõõrandiandjale ja teistele puudutatud isikutele sundvõõranditatu ja hüvitise väljamaksmisest, avaldab teate üleriigilise levikuga päevalehes ja teeb korralduse kohtutäiturile sundvõõranditatu ja hüvitise välja maksmise kohta.	§ 40 (RT I 05, 40, 312)			
66.	KOV seab detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral sundvalduse üldplaneeringu alusel koostatud projekteerimistingimuste alusel	§ 46/1			
67.	Valla- või linnavalitsus teavitab sundvalduse seadmisest tehnovõrgu ja -rajatise talumiskohustuse kehtestamiseks detailplaneeringu koostamise kohustuseta aladel omanikku	§ 46/3 (RT I 07, 24, 128)			
68.	projekteerimistingimuste väljastamisest				
69.	Valla- või linnavalitsus teatab kinnisasja omanikule tema esitatud arvamuse ja vastuväidete kohta oma seisukoha	§ 46/3			
70.	Valla- või linnavalitsus teeb sundvalduse seadmise otsuse	§ 46/3			
71.	Sundvalduse seadmise otsus toimetatakse kinnisasja omanikule ja asjaõigusseaduse § 158 ¹ lõikes 1 nimetatud isikule kätte käesoleva seaduse § 12 ⁰ ikes 2 sätestatud korras	§ 46/3			
72.	Sundvalduse seadmise otsuse teinud organ esitab jõustunud	§ 46/3			
73.	sundvalduse seadmise otsuse ehtisregistrile				
74.	Linna ja valla omavalitsuse volikogu määrab eluruumid, mida ei erastata seoses nende lammutamise, rekonstrueerimise, edasise	Eluruumide erastamise seadus			

	kasutamise üürilepingu alusel või muul mõjuval põhjusel üldistes huvides. Volikogu avalikustab nimetatud põhjused ajalehes, kus avaldatakse omavalitsusüksuse ametlikud teated.	(RT I 93, 23, 411) § 3			
75.	Linna või valla omavalitsuse täitevorgan võtab arvele volikogu poolt kehtestatud korras kõik käesoleva seaduse kohaselt erastamise objektiks olevad asustamata eluruumid ja nende erastamise õigustatud subjektid.	§ 5			
76.	KOV kaasab asustamata ja vabanenud eluruumide üürile andmise ja eluruumide avalikul enampakkumisel erastamise otsustamise juurde tagastatud majade omanike ja nendes majades elavate üürnike ühenduste esindajaid	§ 5			
77.	KOV täitevorgan annab nõusoleku munitsipaalomandisse eluruumide ja ühisesse omandisse kuuluvate elumute, mille üheks omanikuks on riik või kohalik omavalitsus, puhul eluruumide erastamiseks	§ 6			
78.	Linna- või vallavalitsus korraldab kohustatud subjekti ülesannete täitmist munitsipaalomandisse kuuluvate eluruumide puhul, kui eluruumide erastamise kohustatud subjekti õigusjärglane puudub	§ 6			
79.	Linna või valla omavalitsuse täitevorgan moodustab komisjoni, kes kinnitab erastatava eluruumi hinna.	§ 7			
80.	KOV volikogu määrab munitsipaalomandisse kuuluvate ning põllumajandusreformi kohustatud subjekti omandis olevate eluruumide puhul järelmaksu tingimused.	§ 7			
81.	KOV volikogu rakendab KOV üksuse omandis olevate eluruumide erastamiseks korraldataval avalikul enampakkumisel osalejate suhtes piiranguid ja kehtestab erastamise lisatingimusi.	§ 8			
82.	Linna- või vallavalitsus valib konkursi korras haldaja, kes korraldab elamu haldamist eluruumide erastamise kohustatud subjektiga samadel alustel kuni haldamise üleandmiseni korteriühistule või eluruumide omanikele.	§ 9			
83.	Valla- või linnavalitsus määrab korteriomandi seadmisel ehitise teenindamiseks vajalikuks maatükiks ehitise aluse maa, kui selle ehitise püstitamisel ei määratud kindlaks selle teenindamiseks vajalikku maatükki.	§ 15/2			
84.	Linna- või vallavalitsus korraldab munitsipaalomandisse	§ 21/2			

	kuuluvate eluruumide puhul korteriomandite kinnistamiseks avalduse esitamise, kui puudub eluruumide erastamise kohustatud subjekti õigusjärglane			
85.	Linna- või vallavalitsusel teeb korteriomandi seadmise toiminguid, kui eluruumide erastamise kohustatud subjekt ei olnud ühegi ministeeriumi valitsemisalas.	§ 21/4 (RT I 06, 25, 184)		
86.	KOV esitab eluruumide erastamisel määratud mõttelise osa suuruse andmed riiklikule ehitisregistrile.	§ 22		
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>				
<u>Eluruumide erastamise korraldamine</u>				
87.	Kohaliku omavalitsuse täitevorgan informeerib tsoonikoeffitsientide määramisest oma territooriumil asuvaid eluruumide erastamise kohustatud subjekte. (Eluruumide erastamise kord, § 6)		VV määr. Eluruumi erastamiseks korraldatava avaliku enampakkumise korra kinnitamine (RT I 95, 43, 660)	
88.	Linna- või vallavalitsus moodustab komisjoni, kes lahendab erastatavate eluruumide hinna määramisel tekkinud kohtueelsed vaidlused. (Eluruumide erastamise kord, § 16)			
89.	KOV registreerib eluruumi erastamisel sõlmitud ostu-müügilepingu. (Eluruumide erastamise kord, § 24)			
90.	Valla- või linnavalitsus vormistab korraldusega ehitisealuse ja selle teenendamiseks vajaliku maatüki kindlaksmääramise. (Eluruumide erastamise kord, § 30)			
91.	Kohalik omavalitsusorgan kehtestab munitsipaalomandis olevate eluruumide järelmaksuga erastamise korra. (Eluruumide järelmaksuga ostmise kord, § 1)			
92.	Vastav kohalik omavalitsusüksus riigiasutus, või eluruumide erastamise seaduse paragrahv 6 punktides 4-6 nimetatud erastamise kohustatud subjekt määrab kaasomandis oleva elamu reaalsadeks jagamise kokkulepete sõlmimiseks volitatud isiku, kes võib vastavaid kokkuleppeid sõlmida ja nendele alla kirjutada.	Kaasomandis oleva elamu mõttelise osa erastamise seadus § 2		
93.	KOV korraldab erastamise objekti osa erastamiseks avalduse esitanud isikute vahel enampakkumine., kui üht erastamise objekti osa taotleb mitu esimest eelistust omavat isikut	§ 5		

94.	KOV üksus võib anda üle riigilt omandatud kinnisasja või seab hoonestusõiguse KOV valitseva mõju all olevale eraõiguslikule juriidilisele isikule.	Riigivaraseadus (RT I 09, 57, 381) § 18			
95.	Volikogu kehtestab korra KOV omandireformi reservfondi laekunud raha kasutamiseks õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise, riigivara munitsipaliseerimise, korteriomandite seadmise ning maa, eluruumide, mitteeluruumide ja munitsipaalvara erastamise korraldamisega ning korteriühistute asutamisega seotud kulude katteks.	Erastamisest laekuva raha kasutamise seadus § 9			
96.	Volikogu kehtestab korra KOV eluasemefondi laekunud raha sihtkapitalina kasutamiseks.	§ 9			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>					
<u>Erastamise eriarvete avamise ja kasutamise korra kinnitamine:</u>					
97.	KOV-d avavad munitsipaalomandis oleva vara erastamise korral erastamise eriarveid. (§ 2)		RHM määr. Erastamise eriarvete avamise ja kasutamise kord (RTL 96, 121, 634)		
<u>Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondist raha eraldamise ja kasutamise korra kinnitamine:</u>					
98.	KOV täitevorgan esitab reservfondist raha eraldamise taotluse (§ 4) või laenu taotluse koos volikogu otsusega maavalitsusele (§ 8)		VV määr. Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondist raha eraldamise ja kasutamise kord		
<u>Erastamise aruandluse esitamise ja aruandevormide täitmise korra kinnitamine:</u>					
99.	Munitsipaalomandis oleva vara erastamisel määrab KOV volikogu erastamiseseaduse kohaselt erastamise korraldaja, kes esitab asukohajärgsele maavanemale üks kord kuus aruandevormid MV-1 ja MV-2. (§ 2, 3)		RHM määr. Erastamise aruandluse esitamise ja aruandevormide täitmise kord (RTL 97, 109, 647)		
100.	Munitsipaalomandis oleva vara erastamisel määrab KOV volikogu erastamise korraldaja esitab kõigil munitsipaalvara erastamise juhtudel (v.a elu- ja mitteeluruumide ja elamu mõtteliste osade erastamisel) asukohajärgsele maavanemale üks kord kuus aruandevormid MV-1 ja MV-2. (§ 2, 3, 6)				
101.	Valla- või linnavalitsus otsustab vara võõrandamisaegse	Õigusvastaselt			

	maksumuse määramiseks õigustatud subjekti taotlusel ekspertiisi määramise ja nimetab ekspertkomisjoni maavanema poolt moodustatud ekspertkomisjonide hulgast.	võõrandatud vara maksumuse määramise ja kompenseerimise seadus § 4			
102.	Valla- või linnavalitsus otsustab vara tagastamist ja kompenseerimist, korraldab vara maksumuse määramist ja kinnitab vara kindlaksmääratud maksumuse.	§ 8			
103.	Valla- või linnavalitsus katab vara maksumuse määramisega seotud kulud riigi- või munitsipaalvara erastamisest laekunud ja tema käsutusse jäävast rahast, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Kui nimetatud rahast ei jätku, kaetakse kulud riigi- või munitsipaalvara erastamisest laekunud ja Vabariigi Valitsuse käsutusse jäävast rahast.	§ 9			
104.	Valla- või linnavalitsus korraldab vara eest saadava kompensatsiooni suuruse kindlaksmääramist ja kinnitab kindlaksmääratud kompensatsiooni suuruse.	§ 15			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>					
<u>Õigusvastaselt võõrandatud vara eest kompensatsiooni määramise kord:</u>			VV määr. Õigusvastaselt võõrandatud vara eest kompensatsiooni määramise kord (RT I 93, 51, 699)		
105.	KOV täitevorganid otsustavad vara kompenseerimist ja korraldavad menetlust (§ 3)				
106.	KOV täitevorgan, kes on maakonnakomisjoni poolt määratud, korraldab maa maksumuse ja kompensatsiooni määramise (§ 9)				
107.	KOV täitevorgan annab korralduse vara tagastamiseks õigustatud subjekti poolt esitatud taotluse rahuldamata jätmise kohta (§ 14)				
108.	KOV täitevorgan määrab vastutava isiku, kellele pannakse vara võõrandamisega maksumuse määramine. (§ 19)				
109.	KOV täitevorgan informeerib õigustatud subjekti kirjalikult õigusaktidest tulenevast võimalusest määrata vara maksumus ekspertkomisjoni poolt ja otsustab õigustatud subjekti taotlusel ekspertiisi määramise (§ 20)				
110.	Tallinna, Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve, Sillamäe ja Narva-Jõesuu linnavalitsus osalevad ekspertkomisjonis, arvestades vajadust määrata eri liiki vara (ehitised, tootmishoonete sisseseaded, laevad) maksumus. (§ 21)				

111. KOV määrab õigustatud subjekti taotlusel oma korraldusega vara võõrandamisaegse maksumuse määramiseks ekspertiisi ning selle tegemiseks ekspertkomisjoni. Ekspertiisi tegemiseks sõlmib ekspertkomisjoni liikmetega lepingu. (§ 22)				
112. KOV (või tema poolt sõlmitud lepinguga määratud isik) määrab õigusvastaselt võõrandatud maa ja sellel kasvanud metsa maksumuse. (§ 24)				
113. KOV kinnitab oma korraldusega vara võõrandamisaegse maksumuse. Määratud maksumusega mittenõustumise korral teeb maksumuse määranud isikule ülesandeks vaadata läbi täitevorgani poolt esiletoodud mittenõustumise põhjused või tagastab ekspertiisiakti ekspertkomisjonile koos põhjendustega. (§ 28)				
114. KOV määrab vara maksumuse vastavalt kompenseerimise seaduse paragrahvidele 4 ¹ ja 6, kui vara võõrandamisaegset maksumust pole võimalik määrata, ning teatab kindlasummalise kompensatsiooni määramisest õigustatud subjektile. (§ 29)				
115. KOV korraldab kompensatsiooni suuruse arvutamist ja kompensatsiooni määramist. (§ 30)				
116. KOV täitevorgan võib ühe ja sama korraldusega kinnitada vara võõrandamisaegset maksumuse ja määrata kompensatsiooni. (§ 30)				
117. KOV teeb oma korralduse kompensatsiooni määramise kohta teatavaks õigustatud subjektidele ja maavanemale, paigutab korralduse õigusvastaselt võõrandatud vara toimikusse ja annab ärakirja korraldusest kompensatsiooni määramise kohta igale õigustatud subjektile või tema volinikule allkirja vastu. (§ 34)				
118. KOV pikendab kompensatsiooni vastuvõtmise tähtaega või jätab tähtaja pikendamise taotluse rahuldamata ning teatab sellest maavanemale ja taotlejale. (§ 34)				
119. KOV tühistab maavanema nõusolekul kompenseerimisotsuse ja lõpetab kompenseerimismenetluse. (§ 34)				
120. KOV esitab dokumendid järelevalve teostajale või õigustatud subjektide ja tagastatava ning kompenseeritava vara registrile andmed õigustatud subjektide ja tagastatava ning				

121.	kompenseeritava vara kohta, samuti õigustatud subjekti poolt näidatud pangakonto. (§ 36) KOV esitab maavanemale kontrollimisele kuuluvast õigusvastaselt võõrandatud vara toimikust teatud dokumentide ära kirjad pärast kompensatsiooni määramise korralduse ära kirja üleandmist õigustatud subjektile. (§ 36)				
122.	KOV viib maavanemalt kirjaliku ettepaneku saamisel kompensatsiooni määramise korraldus seadusega kooskõlla või keeldub sellest. (§ 36)				
123.	KOV kinnitab korraldusega igale õigustatud subjektile riigi poolt antava kompensatsiooni arvestusliku väärtuse. (§ 41)				
124.	KOV säilitab KOV korraldusi kompensatsiooni määramise kohta Vabariigi Valitsuse poolt kindlaksmääratud tähtjani. (§ 42)				
125.	KOV väljastab korralduse ära kirja õigustatud subjektile või tema volinikule allkirja vastu. (§ 42)				
126.	KOV annab ühistatud vara eest kompensatsiooni määramise korralduse alusel kompensatsiooni väljamaksmiseks vajalikud andmed rahandusministri kinnitatud vormnimekirja (vorm YVR) ja edastab õigustatud subjektide ja tagastatava ning kompenseeritava vara registrile 14 kalendripäeva jooksul kompensatsiooni väljamaksmise avalduse vastuvõtmisest. (§ 44)				
127.	KOV esitab Põllumajandusministeeriumile taotluse ühistatud vara kompenseerimiseks riigi poolt. (§ 39)				
128.	Kohaliku omavalitsuse teeb kinnistamisavalduse, mille alusel kantakse kinnistusraamatusse märke hoonestusõiguse seadmise tagamiseks.	Maareformi seadus § 6			
129.	KOV volikogu teeb ettepaneku maavanemale, kes määrab tiheasustusega alad, kui puuduvad käesoleva seaduse § 7 lõikes 4 nimetatud planeeringud.	§ 7 (RT I 10, 38, 231)			
130.	KOV määrab kindlaks ehitise teenindamiseks vajaliku maa suuruse ja piirid Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.	§ 9			
131.	KOV määrab kindlaks eluas ja maakorralduse nõuetega Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras	§ 10			
132.	KOV määrab kindlaks väljaspool linna piire asuva maa, millel asuvad füüsilise isiku hooned mittetagastatava ja	§ 12			

	ostueesõigusega erastatava maa, sealhulgas ehitise teenindamiseks vajaliku maa suuruse ja piirid vastavuses planeeringu ja maakorralduse nõuetega Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.				
133.	KOV sõlmib riigi nimel notariaalselt tõestatud vormis hüpoteegi seadmise lepingu ja asjaõiguslepingu.	§ 12/1			
134.	KOV määrab ehitise või istanduse teenindamiseks vajaliku maa suuruse ja piirid ning annab pooltele tähtaja kokkuleppimiseks, kui tagastataval maal asub teisele isikule kuuluv ajutine ehitise või istandus.	§ 14 (RT I 05, 61, 476)			
135.	KOV otsustab maa tagastamise ja kompenseerimise Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.	§ 15			
136.	KOV annab maavanemale oma arvamuse maa erastamise kohta riigipiiri, piiriveekogu või mererannikuga piirnevate KOV üksuste või maa-aladel, samuti muude riigi julgeolekule tähtsate maa-aladel.	§ 21			
137.	KOV annab nõusoleku põllumajandusliku tootmisega tegeleva isiku õigusele ostueesõigusega erastada kuni 50 ha tagastamise käigus vabaks jäävat põllumajandusmaad talle kuuluva sihtotstarbelises kasutuses oleva loomakasvatushoone (hoonete kompleksi) juurde.	§ 22/1			
138.	Kohalik omavalitsus määrab Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras kindlaks erastatava maa suuruse ja piirid vastavuses planeeringu ja maakorralduse nõuetega	§ 22/1			
139.	KOV määrab tähtaja kokkuleppe sõlmimiseks mitme isiku vahel, kui nad taotleavad sama maatüki ostueesõigusega erastamist, ning viib läbi nimetatud taotlejate vahel läbi enampakkumise, kui kokkulepet ei sõlmita.	§ 22/1			
140.	KOV teeb maa erastamisel seaduses ja sellest tulenevates õigusaktides sätestatud erastamise eeltoimingud	§ 22/2			
141.	Omavalitsus määrab maksualuste maade nimekirja alusel erastatava maa pindala ja hinna ning väljastab taotlejale ettemaksu tasumise teatise	§ 22/4			
142.	KOV annab oma seisukoha erastamise korraldajale, kes otsustab piiratud enampakkumisele kutsutavate isikute ringi.	§ 23			

143.	Vallavalitsus selgitab välja vaba põllumajandusmaa pindala ning, arvestades maa efektiivse kasutamise, planeeringu ja maakorralduse nõudeid, piiritleb plaanil kasutusvaldusesse antavad maatükid. Omavalitsus paneb välja koostatud plaani ja maatükkide registreerimise lehe avalikuks tutvumiseks.	§ 23/3 (RT I 05, 61, 476)			
144.	Vallavalitsus koostab vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse taotlejate nimekirja. Nimekiri (maatüki number, suurus, taotleja nimi või nimetus, äriregistri kood) pannakse välja omavalitsuses avalikuks tutvumiseks. Teade nimekirja avaliku väljapaneku kohta avaldatakse maakonnalehes, viimase puudumisel vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes.	§ 23/3			
145.	Vallavolikogu nõuab enne vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saajate nimekirja kinnitamist taotlejalt põllumajandusliku tootmisega tegelemist tõendavaid dokumente	§ 23/3			
146.	Vallavolikogu lahendab huvitatud isikute kaebused, kinnitab nimekirja ja esitab selle maavanemale.	§ 23/3			
147.	Vallavolikogu otsustab ühe isiku kasutusvaldusesse rohkem kui 250 ha maa andmise, võimaldades kõigil taotlejatel esitada täiendavaid taotlusi.	§ 23/3			
148.	Vallavolikogu teeb ettepaneku maavanemale maa kasutusvaldusesse andmise üle otsustamiseks, kui ühte maatükki soovib kasutusvaldusesse saada mitu isikut ja nad omavahel KOV määratud tähtjaks kokku ei lepi.	§ 23/3			
149.	KOV volikogu arutab ettepanekut uuesti, kui maavanem ei nõustu vallavolikogu ettepanekuga või leiab, et KOV otsus ei ole õiguspärane, saadab ta ettepaneku volikogule tagasi uueks arutamiseks.	§ 23/3			
150.	Vallavolikogu kustutab nimekirjast isiku, kes on kantud vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saajate nimekirja käesoleva seaduse § 23/3 6. lõikes sätestatud piirmäära ületavas osas.	§ 23/3			
151.	Vallavalitsus selgitab välja vaba metsamaa pindala ning, arvestades maa efektiivse kasutamise, planeeringu ja maakorralduse nõudeid, piiritleb plaanil erastamisele kuuluvad maatükid.	§ 23/4			

152.	Omavalitsus paneb välja avalikuks tutvumiseks koostatud plaani ja maatükkide registreerimise lehe ühe eksemplari ning teatab plaani avaliku väljapaneku kohta maakonnalehes.	§ 23/4			
153.	Vallavalitsus registreerib esitatud vaba metsamaa erastamise avaldused.	§ 23/4			
154.	Vallavalitsus koostab vaba metsamaa erastamise taotlejate nimekirja, paneb nimekirja pannakse välja omavalitsuses avalikuks tutvumiseks ja teatab nimekirja avalikust väljapanekust maakonnalehes.	§ 23/4			
155.	Vallavolikogu lahendab huvitatud isikute kaebused	§ 23/4			
156.	KOV kasutab munitsipaalomandisse antud maad maa munitsipaalomandisse andmise otsuses märgitud sihtotstarbel ja eesmärgil.	§ 25			
157.	KOV muudab munitsipaalomandisse antud sotsiaalmaa sihtotstarbega maa sihtotstarvet, võõrandab ning koormab kasutusvalduse või hoonestusõigusega nimetatud maad. Selleks esitab KOV loa taotluse.	§ 25			
158.	KOV üksus kannab munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisest, kasutusvaldusse andmisest või hoonestusõigusega koormamisest laekunud rahast, maa tasuta või alla hariliku väärtuse võõrandamisel aga maa harilikust väärtusest võõrandamishetkel, millest on maha arvatud võõrandatud või kasutusvalduse või hoonestusõigusega koormatud maa parendamiseks, sealhulgas detailplaneeringu koostamiseks, KOV üksuse tehtud põhjendatud kulud, 65% 3 kuu jooksul laekumise päevale järgnevast päevast arvates üle riigieelarvesse.	§ 25			
159.	KOV teeb maa kasutusvaldusesse andmisel käesolevas seaduses ja sellest tulenevates õigusaktides sätestatud eeltoimingud.	§ 34/1 (RT I 09, 18, 107)			
160.	KOV-d maareformi viivad läbi käesoleva seaduse alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.	§ 38			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest</i>					
<u>Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramise korra kinnitamine:</u>					
161.	KOV organ nimetab vastavalt oma asjaajamise korrale ametnikud või organid ehitise teenindamiseks vajaliku maa		VV määr. Ehitise teenindamiseks vajaliku maa		

<p>162. määramise ettepaneku koostamiseks. (§ 6) KOV määrab oma otsusega ehitise teenindamiseks vajaliku maa. (§ 12)</p>		<p>määramise kord (RT I 98, 63, 991)</p>		
<p><u>Maa ostueesõigusega erastamise korra kinnitamine:</u> 163. KOV teeb maa ostueesõigusega erastamisel seaduses ja käesolevas korras sätestatud eeltoiminguid, selgitades välja kõik maa ostueesõigusega erastamise seisukohalt tähtsust omavad asjaolud. (§ 4) 164. KOV sõlmib füüsiliste ja/või juriidiliste isikutega lepinguid maa erastamisega seotud eeltoimingute teostamiseks. (§ 6) 165. KOV muudab ostueesõigusega erastamiseks esitatud avalduses märgitud erastatava maa pindala suurust, aga üksnes planeeringu ja maakorralduse nõuetest ning otstarbekusest tulenevalt. (§ 7) 166. KOV registreerib maa ostueesõigusega erastamiseks esitatud avaldused ja väljastab avalduse esitajale tõendi avalduse vastuvõtmise kohta. (§ 8) 167. KOV esitab vähemalt 1 kord kuus maavanemale aruande eelmisel perioodil laekunud avalduste kohta. (§ 12) 168. Avaldaja poolt esitatud dokumentide ja andmete alusel ostueesõigusega erastatava maa asukohajärgne linna- või vallavalitsus avab maa ostueesõigusega erastamise toimiku ja katastriüksuse moodustamise toimiku ning kontrollib esitatud dokumentide ja andmete õigsust. (§ 13) 169. linna- või vallavalitsus määrab käesoleva korra punktides 13¹ ja 13² sätestatud korras kindlaks ostueesõigusega erastatava maa suuruse ja piirid; (§ 13) 170. linna- või vallavalitsus määrab ostueesõigusega erastatava maa sihtotstarbe; (§ 13) 171. linna- või vallavalitsus selgitab välja erastatava maaga seonduvad seadusjärgsed kitsendused, pöördudes vajadusel teiste asutuste poole; (§ 13) 172. linna- või vallavalitsus korraldab vastavalt KOV-s kehtestatud asjaajamiskorra KOV seisukoha andmise, kui maa ostueesõigusega erastamiseks nõutakse maavanema luba. Informeerib taotluse esitajat ja erastamise korraldajat, kui KOV</p>		<p>VV määr. Maa ostueesõigusega erastamise kord (RT I 96, 77, 1372)</p>		

<p>on loa andmise vastu. (§ 13)</p> <p>173. KOV nimetab ostueesõigusega erastatava maa suuruse ja piiride määramiseks vastavalt oma asjaajamiskorrale ametniku(d) või organi(d), kellel on õigus koostada ostueesõigusega erastatava maa piiride kulgemise ettepanekut. (§ 13/1)</p> <p>174. KOV sätestab ostueesõigusega erastatava maa täpse suuruse. (§ 13/1)</p> <p>175. KOV viib läbi vastava maa ostueesõigusega erastaja määramiseks läbi suulise enampakkumise, kehtestab osavõtutasu, teatab korraldamisest enampakkumisel osalemise õigust omavatele isikutele, moodustab selle läbiviimiseks komisjoni ja kehtestab enampakkumise läbiviimise täpse korra. (§ 13/2)</p> <p>176. KOV määrab kindlaks erastatava maa suuruse ja piirid, kui maakasutusõiguse piirid on määramata. (§ 13/2)</p> <p>177. KOV määrab ja pikendab katastriüksuse moodustamise tellimuse esitamise tähtaega ning teeb otsuse teatavaks taotlejale ja maavanemale. (§ 13/3, 13/6)</p> <p>178. KOV informeerib ka avaldajat, kui leiab, et katastriüksuse moodustamine plaani- ja kaardimaterjali alusel ei ole võimalik. (§ 14)</p> <p>179. KOV üksuse esindaja viibib piiri protokollide allakirjutamise juures. (§ 14/1)</p> <p>180. KOV fikseerib pärast katastriüksuse moodustamist litsentsi omava maamõõtja poolt oma otsuses need maa erastamise seisukohalt olulised tingimused, mis on sätestatud käesoleva korra §-s 15. (§ 15)</p> <p>181. KOV edastab katastriüksuse moodustamise toimiku koos oma vastavasisulise kirjaliku avaldusega erastamise korraldajale või riigi maakatastri pidajale katastriüksuse registreerimiseks. (§ 16)</p> <p>182. KOV taotleb maavanemalt luba maa ostueesõigusega erastamiseks. (§ 18)</p> <p>183. KOV teostab kõik maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingud 3 kuu jooksul maa ostueesõigusega erastamise avalduse esitamise päevast arvates. (§ 19)</p>				
---	--	--	--	--

<p>184. KOV lisab katastriüksuse moodustamise toimikusse KOV määratud vastutava isiku poolt tõestatud väljavõtte (koopiana) linna või linnaga võrdsustatud ala (eri perioodidel eri nimetuse all) maade arvestuse valveplaanist või krundijaotusplaanist. (§ 20)</p> <p>185. Linna- või vallavalitsus koostab käesoleva korra sätetele vastava erastamise toimiku ja katastriüksuse moodustamise toimiku ning esitab katastriüksuse moodustamise toimiku riigi maakatastri pidajale registreerimiseks, kui on olemas käesoleva korra punkti 20 nõuetele vastav piirimuudatusteta plaan. (§ 21)</p> <p>186. KOV teeb kooskõlas maareformi seadusega maa erastamise eeltoiminguid ja tema pädevusse kuuluvaid otsuseid, kui registriosa suletakse. (§ 32/5)</p> <p>187. KOV määrab ametniku(d), kellel on õigus ettemaksuna tasutava summa määramiseks ja ettemaksu tasumise teatise koostamiseks. KOV poolt määratud ametnik koostab ettemaksu tasumise teatise. (§ 34, 36)</p>				
<p><u>Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise kord:</u></p> <p>188. Valla- või linnavalitsus esitab maakonnakomisjoni otsuse ärakirja maavanemale kõigi varem vastuvõetud otsuste kohta, mille suhtes ei ole vara tagastamist või kompenseerimist otsustatud. (§ 22)</p> <p>189. Valla- või linnavalitsus otsustab õigustatud subjektidele vara tagastamise ja määrab täiendava informatsiooni vajaduse. (§ 23, 25)</p> <p>190. Valla- või linnavalitsus tellib ja kinnitab eksperthinnangu ehitise endisel individualiseeritaval kujul säilimise kohta ning teavitab sellest õigustatud subjekte, ehitise valdajat, üürnikke, rentnikke ja maavanemat. (§ 27)</p> <p>191. Valla- või linnavalitsus teeb vara tagastamisest keeldumise korralduse. (§ 28)</p> <p>192. Valla- või linnavolikogu teeb Vabariigi Valitsusele Rahandusministeeriumi kaudu ettepaneku, kui ta ei poolda vara tagastamist. (§ 31)</p> <p>193. Valla- või linnavalitsus teatab riikliku tähtsusega objekti või riigi</p>		<p>VV määr. Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise kord (RT I 93, 7, 106)</p>		

194.				
195.				
196.				
197.				
198.				
199.				
200.				
201.				

<p>202. pikendab seda tähtaega. (§ 39) Valla- või linnavalitsus lõpetab oma korraldusega tagastamismenetluse ja tühistab tagastamise korralduse ilma kompenseerimismenetlust alustamata, kui õigustatud subjekt ei võta mõjuva põhjuseta tähtaja jooksul vara vastu. (§ 40)</p> <p>203. KOV informeerib enne elamu tagastamist üürnikke. (§ 40/1)</p> <p>204. Valla- või linnavalitsuse esindaja koostab akti, kui vara keeldutakse üle andma või vastu võtma. (§ 44/1)</p> <p>205. Valla- või linnavalitsus esitab maavanemale või tema korraldusega volitatud ametnikule nõutud andmeid ja materjale, vaatab läbi maavanema ettepanekuid haldusakti või toimingu seadusega kooskõlla viimiseks ning annab korralduse maavanema ettepaneku täitmise või mittetäitmise kohta. (§ 48/2, 48/3)</p> <p>206. Valla- või linnavalitsus otsustab õigusvastaselt võõrandatud maa (edaspidi <i>maa</i>) õigustatud subjektidele tagastamise ja kogub maa tagastamise otsustamiseks vajalikud dokumendid, moodustades maa tagastamise toimiku. (§ 49, 50, 51)</p> <p>207. Valla- või linnavalitsus määrab kokkulepete sõlmimiseks tähtaja ja teatab sellest kirjalikult asjaosalistele. Valla- või linnavalitsus määrab tagastatava maa suuruse maareformi seaduse sätete kohaselt, kui kokkulepet selle tähtaja jooksul mõjuva põhjuseta ei sõlmita. (§ 52)</p> <p>208. KOV annab loa maamõõtjale (vastavat litsentsi omavale isikule). (§ 56)</p> <p>209. KOV määrab tähtaja maa tagastamise toimingute lõpule viimiseks, pikendab seda tähtaega, ja teatab tähtajast ning vajalikest toimingutest kirjalikult õigustatud subjekti ja maavanemat. (§ 56, 56/5)</p> <p>210. KOV kehtestab piiriprotokollide koostamise tasu. (§ 56/1)</p> <p>211. Valla- või linnavalitsus väljastab maa tagastamise toimikut või selles sisalduvate dokumentide ära kirju ning koostab katastriüksuse moodustamise toimiku (katastritoimiku). (§ 56/3)</p> <p>212. Valla- või linnavalitsus koostab võla suuruse määramise akti ja vajadusel sõlmib riigi nimel hüpoteegi seadmise lepingu ja</p>				
--	--	--	--	--

<p>asjaõiguslepingu. (§ 56/7, 59/1)</p> <p>213. Valla- või linnavalitsus annab korralduse maa tagastamisest keeldumise kohta. (§ 58)</p> <p>214. Valla- või linnavalitsus edastab maa tagastamise või tagastamata jätmise korralduse õigustatud subjektile ja maa senisele kasutajale. (§ 59)</p> <p>215. Valla- või linnavalitsus teavitab õigustatud subjekti maa tagastamise või kompenseerimise menetluse uuendamise võimalusest, vastava taotluse esitamise tähtajast ja tingimustest, kui maa on jäänud tagastamata kuni 1. septembrini 2010. a kehtinud maareformi seaduse paragrahvi 19² lõike 3 või maareformi seaduse muutmise seaduse paragrahvi 26 alusel. (§ 59)</p> <p>216. Valla- või linnavalitsus esitab maa tagastamise toimiku ja katastritoimiku koos riigi maakatastrile esitatava katastriüksuse registreerimise avaldusega maavanemale. (§ 62)</p> <p>217. Valla- või linnavalitsus esitab kinnistamisavalduse tagastatud maa kinnistamisraamatusse kandmiseks. (§ 65)</p> <p>218. KOV teeb kooskõlas maareformi seadusega maa tagastamise eeltoimingud ja tema pädevusse kuuluvad otsustused, kui registriosa suletakse. (§ 65/4)</p>				
<p><u>Maa enampakkumisega erastamise korra kinnitamine:</u></p> <p>219. KOV võtab vastu otsuse maa kompenseerimise kohta. (§ 2)</p> <p>220. KOV teeb maa enampakkumisega erastamisel maareformi seaduses ja käesolevas korras sätestatud erastamise eeltoiminguid. (§ 5)</p> <p>221. KOV edastab maavanemale oma motiveeritud seisukoha maa erastamise küsimuses. (§ 10)</p> <p>222. KOV teeb kirjaliku avalduse erastamise korraldajale piiratud või avaliku enampakkumisega maa erastamise algatamiseks. (§ 11, 13)</p> <p>223. KOV avab maa enampakkumisega erastamise toimiku; (§ 15)</p> <p>224. KOV määrab erastatava maa piirid ja ligikaudse suuruse, koostades selleks võimalikult kaasaegse situatsiooniga plaanil (kaardil) piiride kulgemise ettepaneku; (§ 15)</p>		<p>VV määr. Maa enampakkumisega erastamise kord (RT I 96, 78, 1385)</p>		

<p>225. KOV määrab oma otsusega erastatava maa sihtotstarbe; (§ 15)</p> <p>226. KOV selgitab välja ja fikseerib oma otsuses erastatava maaga seonduvad seadusjärgsed kitsendused; (§ 15)</p> <p>227. KOV esitab käesolevas punktis nimetatud dokumendid koos oma arvamusega piiratud enampakkumisele kutsutavate isikute ringi kohta erastamise korraldajale. (§ 15)</p> <p>228. KOV määrab oma esindaja enampakkumise läbiviimiseks moodustatavasse komisjoni. (§ 26)</p>				
<p><u>«Maareformi seaduse» paragrahvides 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord:</u></p> <p>229. KOV teostab vaba maa erastamisel «Maareformi seaduses» ja käesolevas korras sätestatud eeltoiminguid. (§ 2)</p> <p>230. Vallavalitsus kannab vaba maa plaani koostamiseks vaba maa tükide piirid kaardile või ortofotole. (§ 3)</p> <p>231. KOV paneb vaba maa plaani ja maatükkide registreerimise lehe välja avalikuks tutvumiseks, teatab avalikust väljapanekust maakonna lehes või üleriigilise levikuga päevalehes, säilitab plaani ja registreerimise lehte alaliselt ning lõpetab avaliku väljapaneku neis olevate puuduste kõrvaldamiseks. (§ 4, 5)</p> <p>232. Vallavalitsus registreerib vaba maa erastamise avaldused. (§ 6)</p> <p>233. Vallavalitsus koostab vaba maa erastamise taotlejate nimekirja. (§ 7)</p> <p>234. Vallavalitsus jagab maakorralduse nõudeid arvestades avalikuks tutvumiseks väljapandud metsamaa tükid koostöös vastava maatüki erastamiseks avalduse esitanud ja vaba maa erastamise taotlejate nimekirja kantud isikutega. Vallavalitsus määrab tähtaja jagamise kohta avalduste esitamiseks. (§ 7)</p> <p>235. KOV paneb vaba maa erastamise taotlejate nimekirja ja vaba metsamaa puhul ka erastatava metsamaa plaani välja avalikuks tutvumiseks ja avaldab teate väljapaneku kohta maakonnalehes või üleriigilise levikuga päevalehes. (§ 7)</p> <p>236. Vallavalitsus registreerib ja vallavolikogu vaatab läbi (võttes vastu otsuse) erastamise taotlejate nimekirja kantud isikute suhtes esitatud kaebusi. (§ 8)</p> <p>237. Vallavolikogu kinnitab oma otsusega vaba maa erastajate</p>		<p>VV määr. Maareformi seaduse §-des 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord (RT I 00, 30, 181)</p>		

<p>238. nimekirja. (§ 9) Vallavolikogu kontrollib isikute vastavust seaduses sätestatud vaba maa erastamise õigust omava isiku tingimustele, kui ühe maatüki erastamiseks on avalduse esitanud mitu isikut, määrab tähtaja neile isikutele kokkuleppe sõlmimiseks ning otsustab kas isiku eelistamise või suulise enampakkumise korraldamise, kui kokkulepet ei sõlmitud. (§ 9)</p> <p>239. Vallavalitsus kehtestab enampakkumisest osavõtjatele osavõtutasu, teatab enampakkumise korraldamisest selles osalemise õigust omavatele isikutele, moodustab enampakkumise läbiviimiseks komisjoni ja määrab komisjoni esimehe. (§ 10)</p> <p>240. Katastriüksuse moodustamisel vallavalitsus kinnitab oma korraldusega erastatava maaüksuse nime, üldpindala ja sihtotstarbe, samuti pindala ning maa maksustamishinna eraldi kõigi kõlvikute lõikes. (§ 13)</p> <p>241. Katastriüksuse moodustamisel vallavalitsus annab korralduse ühe kinnitatud koopia koos lisaga allkirja vastu maamõõtjale. (§ 13)</p> <p>242. Vallavalitsus esitab kulude hüvitamiseks avalduse. (§ 25)</p>			
<p><u>Maa munitsipaalomandisse andmise kord:</u></p> <p>243. KOV informeerib maa munitsipaalomandisse andmise taotluse esitamise kavatsusest kirjalikult õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise õigustatud subjekte, kelle maad kas täielikult või osaliselt munitsipaalomandisse taotletakse (v.a juhul, kui maad taotletakse munitsipaalomandisse «Maareformi seaduse» § 28 lõike 1 punkti 1 alusel, või juhul, kui isiku taotluse osas on langetatud kompenseerimise otsus), määrates vähemalt viieteistkümnepäevase vastamise tähtaja. (§ 5)</p> <p>244. KOV volikogu vastava otsuse alusel koostatud maa munitsipaalomandisse andmise taotluse (edaspidi <i>taotlus</i>) esitab valla- või linnavalitsus maa munitsipaalomandisse andmise otsustajale. Kui maa munitsipaalomandisse andmise otsustajaks on Vabariigi Valitsus, esitatakse taotlus keskkonnaministrile. Taotlusele kirjutab alla vallavanem või linnapea või tema</p>		<p>VV määr. Maa munitsipaalomandisse andmise kord (RT I 06, 27, 207)</p>	

<p>245. volitatud isik. Taotlusele lisatakse KOV volikogu otsus. (§ 6) KOV esitab kirjaliku avalduse munitsipaalomandisse antud maa registreerimiseks riigi maakatastris, maa munitsipaalomandisse andmise otsuse (originaal või kinnitatud koopia) ja katastriüksuse moodustamise toimiku alusel. (§ 9)</p>				
<p><u>Maa riigi omandisse jätmise korra kinnitamine:</u> 246. KOV teeb otsuse maa mittetagastamise ja kompenseerimise kohta ühe kuu jooksul maa riigi omandisse jätmise otsuse ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldamise päevale järgnevast päevast arvates. (§ 3) 247. Valla- või linnavalitsus määrab maareformi seaduses sätestatust lähtudes teise isiku omandis oleva ehitise, mille juures ostueesõigusega erastatava või tagastatava maa suurust ja piire maa riigi omandisse jätmise võib mõjutada, teenindamiseks vajaliku maa või ehitise juurde ostueesõigusega erastatava või tagastatava maa suuruse ja piirid; 248. Valla- või linnavalitsus määrab riigi omandisse jäetava maa sihtotstarbe ja vajaduse korral koha-aadressi, annab arvamuse maa riigi omandisse jätmise kohta ning näitab eraldi ära maa riigi omandisse jätmise taotluses ja asendiplaanil toodud suuruses ja piirides maa riigi omandisse jätmist takistavad asjaolud; 249. Valla- või linnavalitsus esitab andmed riigi omandisse taotletaval maal asuvate ehitiste kohta. (§ 9)</p>		<p>VV määr. Maa riigi omandisse jätmise kord (RT I 96, 64, 1182)</p>		
<p><u>Riigimaa kasutusvaldusesse andmise ja riigimaale kasutusvalduse seadmise kord:</u> 250. Vallavalitsus teostab kasutusvalduse seadmisel «Maareformi seaduses» ja käesolevas määruses sätestatud eeltoiminguid. (§ 2) 251. Vallavalitsus selgitab välja vaba põllumajandusmaa pindala, arvestades maa efektiivse kasutamise, planeeringu ja maakorralduse nõudeid. (§ 3) 252. Vallavalitsus selgitab välja, kas vaba põllumajandusmaana väljaselgitatud maade kohta on esitatud maa ostueesõigusega erastamise või õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise avaldusi ja kas nimetatud avalduste kohta on vastu võetud maa</p>		<p>VV määr. Riigimaa kasutusvaldusesse andmise ja riigimaale kasutusvalduse seadmise kord (RT I 05, 9, 38)</p>		

<p>erastamise või maa tagastamise otsus.</p> <p>253. Vallavalitsus selgitab välja, kas vaba põllumajandusmaana väljaselgitatud maade kohta on KOV-l kavas esitada maa munitsipaalomandisse andmise taotlus. (§ 3)</p> <p>254. Vallavalitsus kannab vaba põllumajandusmaa plaani koostamiseks väljaselgitatud vabade põllumajandusmaa maatükkide piirid kaardile või ortofotole. (§ 3)</p> <p>255. Vallavalitsus kontrollib «Eesti NSV taluseaduse» alusel või sellega võrdsustatud korras isiku kasutusse antud maa väljaselgitamiseks esitatud dokumentide ja andmete õigsust ning vajadusel kogub täiendavaid dokumente. (§ 4)</p> <p>256. KOV paneb vaba põllumajandusmaa plaani ja maatükkide registreerimise lehe avalikuks tutvumiseks välja, säilitab neid alaliselt ja võtab need kasutusse andmise korraldajalt tagasi puuduste kõrvaldamiseks. (§ 5, 6)</p> <p>257. Vallavalitsus registreerib maa kasutusvaldusesse saamiseks esitatud avaldused. (§ 7)</p> <p>258. Vallavalitsus esitab kasutusse andmise korraldajale nende isikute dokumendid, kellele anti maa kasutada «Eesti NSV taluseaduse» alusel või sellega võrdsustatud korras ja seda hiljemalt 10 päeva jooksul, arvates dokumentide saamisest. (§ 7)</p> <p>259. Vallavalitsus koostab vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse taotlejate nimekirja, paneb nimekirja välja avalikuks tutvumiseks ja registreerib nimekirja kohta esitatud kaebused. (§ 8)</p> <p>260. Vallavolikogu vaatab läbi ja lahendab jooksul vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse taotlejate nimekirja kohta esitatud kaebused. Volikogu võtab kaebuse vastu otsuse ja informeerib sellest kirjalikult kaebuse esitajat. (§ 9)</p> <p>261. Vallavolikogu kontrollib pärast kõigi kaebuste läbivaatamist kontrollib veel kord kõigi vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse taotlejate nimekirja kantud isikute vastavust kehtestatud nõuetele ja kinnitab nimekirja. (§ 10)</p> <p>262. Vallavolikogu määrab tähtaja, mille jooksul ühte maatükki kasutusvaldusesse soovivad isikud sõlmivad kokkuleppe, ning teavitab kokkuleppe sõlmimiseks ettepaneku tegemisest kõiki</p>				
---	--	--	--	--

<p>263. vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saamise õigust omavaid isikuid. (§ 10)</p> <p>Vallavolikogu teeb ettepaneku maavanemale maa kasutusvaldusesse andmise osas, kui kokkulepet määratud tähtjaks ei sõlmita, ning võib eelistada seejuures taotlejat, kelle põllumajanduslik tootmine on jätkusuutlik ja kes tegelikult kasutab sama maatükki õiguslikul alusel või kelle maaomandiga taotletav maatükk piirneb, või füüsilisest isikust ettevõtjat. (§ 10)</p> <p>264. Vallavolikogu otsustab ühele isikule kasutusvaldusesse rohkem kui 250 ha maa andmise, võimaldades kõigil taotlejatel esitada täiendavaid taotlusi. (§ 10)</p> <p>265. Vallavolikogu kustutab nimekirjast isiku, kes on kantud vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saajate nimekirja käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud piirmäära ületavas osas. (§ 10)</p> <p>266. Vallavalitsus kinnitab oma korraldusega riigi omandisse jäetava kasutusvaldusesse antava maaüksuse nime, sihtotstarbe ja üldpindala, samuti pindala eraldi kõigi kõlvikute lõikes. Vallavalitsus annab korralduse ühe kinnitatud koopia koos lisaga allkirja vastu maamõõtjale. (§ 12)</p> <p>267. Vallavalitsus teostab §-s 12 nimetatud toimingud hiljemalt ühe kuu jooksul maamõõtjalt katastriüksuse plaani saamise päevast arvates. Kui toimingute teostamine viibib vallavalitsusest mitteolenevatel põhjustel, pikeneb vastavalt toimingute teostamise tähtaeg. Kui toimingud ei ole teostatud nimetatud tähtaja jooksul, informeerib vallavalitsus kasutusse andmise korraldajat viivituse põhjustest kirjalikult. (§ 12)</p>				
<p><u>Riigimaale hoonestusõiguse seadmise korra kinnitamine:</u></p> <p>268. KOV registreerib riigimaale hoonestusõiguse seadmiseks esitatud avaldused, väljastab avalduse esitajale tõendi avalduse vastuvõtmise kohta ja esitab maavanemale aruande eelnenud perioodil laekunud avalduste osas kaks korda aastas. (§ 9)</p> <p>269. KOV teeb ettepaneku hoonestusõiguse seadmise avalduse ja vajaduse korral käesoleva korra punktis 10 nimetatud dokumentide esitamiseks ning annab selleks ühekuulise tähtaja</p>		<p>VV määr. Riigimaale hoonestusõiguse seadmise kord (RT I 96, 79, 1404)</p>		

<p>käesoleva korra punkti 2 alapunktides 1, 2 ja 5 nimetatud ehitise omanikule, kes ei ole käesoleva korra punktis 9 nimetatud avaldust esitanud. (§ 11/1)</p> <p>270. KOV koostab maa ostueesõigusega erastamise menetluses koostatud toimiku materjalide põhjal hoonestusõiguse seadmise toimiku ning kogub sellesse vajaduse korral täiendavalt asjas tähtsust omavad dokumendid ning teostab käesoleva korra punktis 12 nimetatud toimingud, kui käesoleva korra punkti 2 alapunktis 6 nimetatud ehitise omanik avaldust maavanema poolt nimetatud tähtjaks ei esita. (§ 11/2)</p> <p>271. KOV avab hoonestusõiguse seadmise toimiku; (§ 12)</p> <p>272. KOV kontrollib taotleja õigust taotlema hoonestusõigust; (§ 12)</p> <p>273. KOV määrab kindlaks ehitise teenindamiseks vajaliku maa suuruse ja piirid; (§ 12)</p> <p>274. KOV selgitab ehitise eeldatava püsimise aja; (§ 12)</p> <p>275. KOV kogub tema poolt vajalikuks peetavate asutuste kooskõlastused ja seisukohad. (§ 12)</p> <p>276. KOV teeb otsuse hoonestusõiguse seadmise kohta kogutud dokumentide alusel ja teeb otsuse teatavaks avalduse esitanud isikule või isikule, kelle kasuks seatakse sundhoonestusõigus ning saadab selle koos hoonestusõiguse seadmise toimikuga riigimaa valitsejale või maa riigi omandisse jätmise otsustajale. (§ 13, 14, 15)</p> <p>277. KOV algatab hoonestamata riigimaale hoonestusõiguse seadmise. (§ 24)</p> <p>278. KOV esindaja osaleb avaliku enampakkumise või eelläbirääkimistega pakkumise läbiviimiseks moodustatavas komisjonis. (§ 37)</p>				
<p>279. KOV esitab katastripidajale andmed tema poolt kinnitatud katastriüksuse sihtotstarbe, üldplaneeringu, detailplaneeringu ja maakorralduskava, seadusjärgsete ja teiste kitsenduste muudatuste ning teiste katastri andmeid muutvate otsuste vastuvõtmise kohta mitte harvem kui kord kvartalis, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.</p>	<p>Maakatastriseadu s § 5</p>			
<p>280. KOV organ teeb otsuse maaregistrisse kande tegemise,</p>	<p>§ 9</p>			

	sealhulgas muutmise ja kustutamise kohta. Kande tegemise aluseks võib olla ka KOV organi ülesandel tehtud erakorralise hindamise akt.				
281.	KOV volikogu teeb otsuse minimaalsuurusest väiksema katastriüksuse moodustamise kohta.	§ 16			
282.	KOV määrab planeerimisseaduses sätestatud detailplaneeringu koostamise kohustuse korral katastriüksuse sihtotstarbe kehtestatud detailplaneeringu alusel	§ 18 (RT I 02, 99, 579)			
283.	KOV määrab katastriüksuse sihtotstarbe või sihtotstarbed. Üldplaneeringu puudumise korral määrab katastriüksuse sihtotstarbe KOV volikogu	§ 18			
284.	KOV informeerib katastriüksuse sihtotstarbe või sihtotstarvete muutmise aluseks olevast otsusest katastripidajat ühe kuu jooksul otsuse tegemise päevast alates	§ 19 (RT I 02, 99, 579)			
285.	Linna- ja vallavalitsused esitavad kuni riigi omandis oleva maa katastrisse kandmiseks katastripidajale andmeid nende halduspiirides asuva riigi omandis oleva maa kasutamise kohta.	§ 20			
286.	Maareformi ajal võib katastriüksuse moodustada ka KOV volitatud esindaja				
287.	Õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamisel ja maa ostueesõigusega erastamisel registreeritakse katastriüksus valla- või linnavalitsuse volitatud esindaja kirjaliku avalduse alusel.				
288.	Maa tagastamisel või erastamisel määrab KOV plaanil või kaardil maaüksuse piiri ja pindala ning volitab esindaja, kes näitab maa taotlejale plaanil või kaardil kätte maaüksuse piirid ja seaduses sätestatud juhtudel koostab piiriprotokolli				
289.	KOV teatab maa taotlejale ja piirinaabritele piiriprotokolli koostamise aja ja koha				
290.	KOV kehtestab piiriprotokolli koostamise tasu. Kui piiriprotokolli koostamisele kutsutud isik ei ilmu või keeldub piiriprotokollile alla kirjutamast, loetakse katastriüksus moodustatuks KOV määratud piirides.				
291.	KOV on piirinaabriks vastava maatüki tagastamise või erastamise õigustatud subjekti puudumisel, kui moodustatav				

katastriüksus piirneb maaga, kus katastriüksus on moodustamata.				
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>				
<u>Riigi maakatastri pidamise kord:</u> 292. KOV-d saadavad laekunud kinnisasja ostu-müügilepingute koopiad 10 päeva jooksul katastripidaja poolt määratud katastrikeskusele. (§ 24)		VV määr. Riigi maakatastri pidamise kord (RT I 95, 13, 151)		
<u>Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord:</u> 293. KOV määrab või muudab sihtotstarbe kinnisasja ja seda omal algatusel, kui sihtotstarbe määramise vajadus tuleneb õigusaktidest. (§ 2) 294. KOV teeb katastriüksuse sihtotstarbe määramisel järgmised toimingud: (1) selgitab välja õigusaktidest tulenevad piirangud ja muud olulised asjaolud; (2) selgitab välja detailplaneeringu koostamise kohustuse. Detailplaneeringu koostamise kohustuse korral määratakse sihtotstarve kehtestatud detailplaneeringu alusel; (3) võtab vastu katastriüksuse sihtotstarbe määramise otsuse. (§ 4)		VV määr. Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord (RT I 08, 46, 260)		
<u>Katastrimõõdistamise teostamise ja katastrimõõdistamise kontrollimise kord:</u> 295. KOV üksus volitab esindaja, kes koostab katastriüksuse moodustamiseks maaüksuse asendiplaani või kes volitab seda tegema maamõõtja. (§ 3) 296. KOV üksuse esindaja on piiriprotokollil allakirjutamise juures. (§ 21) 297. KOV täitevorgan annab maamõõtjale andmeid esitatud avalduste ning nende lahendamise käigu kohta. (§ 3)		VV määr. Katastrimõõdistamise teostamise ja katastrimõõdistamise kontrollimise kord (RT I 03, 67, 458)		
<u>Plaani- või kaardimaterjali alusel katastriüksuse moodustamise korra kinnitamine:</u> 298. <u>kinnitamine:</u> 299. KOV määrab vastavuses kehtivate õigusaktidega plaani- või kaardimaterjalil maaüksuse piiri ja pindala. (§ 6) 300. KOV volitab esindaja, kes näitab katastriüksuse moodustamist taotlevale isikule ja piirinaabritele plaanil või kaardil kätte maaüksuse piirid ning võtab katastriüksuse moodustamist taotlenud isikult kirjaliku nõusoleku plaanil määratud maatüki piiride ja pindalaga. Maa munitsipaliseerimisel võetakse		VV määr. Plaani- või kaardimaterjali alusel katastriüksuse moodustamine (RT I 97, 35, 542)		

301.	nõusolek vaid juhul, kui KOV taotleb maa munitsipaliseerimist väljaspool oma haldusterritooriumi. (§ 8)				
302.	KOV kehtestab piiriprotokoll koostamise tasu. (§ 12)				
302.	KOV kinnitab otsusega plaani- või kaardimaterjalil määratud piirid. (§ 16)				
303.	KOV viib läbi maakorraldust linna või valla territooriumil.	Maakorraldusseadus § 2			
304.	KOV või tema volitatud isik viib läbi eeltööd ümberkruntimise otstarbekuse, vajalike maakorraldustoimingute ja maakorralduspiirkonna ulatuse määramiseks ning osaliste ja maakorralduskulude selgitamiseks.	§ 18			
305.	KOV keeldub oma otsusega ümberkruntimise menetluse algatamisest, kui: (1) ümberkruntimisel ei ole võimalik arvestada maakorralduse nõudeid; (2) ümberkruntimise läbiviimine rikub omaniku õigusi või kahjustab üldisi huvisid.	§ 18			
306.	KOV või tema volitatud isik selgitab võimalikud maakorralduse osalised kinnistusraamatu kannete ja riikliku maakatastri andmetel. Osalised selgitatakse eeltööde tulemusena määratud maakorralduspiirkonna ulatuse alusel.	§ 19			
307.	KOV saadab ümberkruntimise algatamise teate kõigile eeldatavatele osalistele ning avaldab ümberkruntimise teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, näidates ära selle eesmärgi ja puudutatud kinnisasjade loetelu.	§ 19			
308.	KOV või tema poolt volitatud isik korraldab pärast eeldatavate osaliste selgitamist koosoleku ümberkruntimise eesmärgi, osaliste ja maakorralduspiirkonna kindlaksmääramiseks ning ümberkruntimise algatamise otsustamiseks. Koosolekul valivad osalised maakorralduse läbiviija. Koosoleku korraldaja on kohustatud koosolekul informeerima osalisi nende õigustest ja kohustustest ümberkruntimise läbiviimisel.	§ 19			
309.	KOV algatab ümberkruntimise eelkava ja käesoleva seaduse § 20 sätestatud osaliste koosoleku protokoll alusel. KOV volikogu arwab enne käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud ümberkruntimise algatamist osalise põhjendatud taotlusel kinnisaja või selle osa maakorralduspiirkonnast välja	§ 20			

310.	KOV volikogu kinnitab ümberkruntimise algatamise otsusega ümberkruntimise eelkava. KOV teeb ümberkruntimise algatamise otsuse avalikult ja kõigile osalejatele teatavaks	§ 21			
311.	KOV kirjaliku avalduse ja ümberkruntimise algatamise otsuse alusel kantakse kinnisomandi kitsenduste tagamiseks kinnistusraamatusse ümberkruntimismärke	§ 21			
312.	KOV nõudel taastab endise olukorra või hüvitab tekitatud kahju kinnisomandi kitsenduste rikkujatele.	§ 22			
313.	KOV teeb otsuse osaliste läbirääkimiste käigus kirjalikult sõlmitud kokkulepetest ja nõusolekutest loobumise kohta.	§ 24			
314.	KOV määrab maakorralduse nõuete ja endiste kinnisasjade väärtuse alusel kinnisasja koormavate asjaõiguste muutmise, piiride asukoha, hüvituse suuruse ja tasaarvestuse või muud ümberkruntimise läbiviimiseks vajalikud asjaolud, kui osalised ei ole läbirääkimiste käigus kokku leppinud.	§ 25			
315.	KOV otsustab ümberkruntimiskava muutmise üle.	§ 26			
316.	KOV volikogu kinnitab kava ja teeb kinnitamise otsuse teatavaks kõigile osalistele ja avalikult teatavaks kohalikus ajalehes.	§ 31/1			
317.	<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>				
a.	<u>Maakorralduse kulude määramise, rahastamise, riiklike toetusrahade määramise ja krediteerimise korra kinnitamine:</u>				
318.	KOV määrab KOV kulud maakorralduse läbiviimisel tegelikult kantud kulude alusel. Vallavalitsus esitab aruande KOV poolt kantud kulude katmiseks ja täiendava informatsiooni maakorralduse läbiviijale, välja arvatud juhul, kui maakorralduse läbiviijaks on KOV. (§ 6)				
319.	KOV volitab maakorraldusseaduse paragrahvides 18–20 sätestatud toimingute läbiviimiseks eraõiguslikku isikut ja taotleb vastavate kulude katmiseks toetusraha määramist. (§ 7)				
320.	Vallavalitsus esitab käesoleva korra punktis 15 nimetatud isikule KOV-le määratud maakorralduse toetusraha määramiseks avalduse ja väljamaksmiseks aruande. (§ 18, 22)				
321.	KOV esitab maa hindajale maa hindamiseks vajalikud andmed.	Maa hindamise seadus § 4			
322.	Valla- või linnavalitsus korraldab koostöös maa hindajaga maa	§ 5/1			

	hindamise tulemuste avaliku väljapaneku ja avaldab ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded teate hindamise tulemuste avaliku väljapanemise aja ja koha kohta.				
323.	KOV arvutab maatüki maksustamishinna korralise hindamise tulemuste alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.	§ 6 (RT I 01, 31, 172)			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>					
<u>Maa korralise hindamise kord:</u>					
324.	Valla- või linnavalitsus viib läbi hindamise. (§ 6)		VV määr. Maa korralise hindamise kord (RT I 01, 54, 330)		
325.	Valla- või linnavalitsus määrab hindamistöde läbiviimise perioodiks oma esindaja; (§ 9)				
326.	Valla- või linnavalitsus täpsustab ja kooskõlastab maa hindajaga hinnatsoonide piirid ning maa väärtused; (§ 9)		VV määr. Maa korralisel hindamisel kasutatav meetodika (RT I 01, 51, 302)		
327.	Valla- või linnavalitsus korraldab koostöös maa hindajaga hindamise tulemuste avaliku väljapaneku ja edastab §-s 14 nimetatud huvitatud isikute poolt tehtud parandusettepanekud maa hindajale; (§ 9)				
328.	Valla- või linnavalitsus kooskõlastab maa hindaja poolt § 18 alusel tehtud põhjendatud parandused ja täiendused; (§ 9)		VV määr. Maa maksustamishinna arvutamise kord (RT I 01, 49, 276)		
329.	Valla- või linnavalitsus lahendab maakasutuse sihtotstarbe liikide ja kõlvikute määramisega seonduvad pretensioonid, mis on kerkinud üles hindamise tulemuste avalikustamisel. (§ 9)				
330.	Valla- või linnavalitsus korraldab koostöös maa hindajaga hindamise tulemuste avaliku väljapaneku ja teatab sellest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. (§ 13)				
331.	Valla- või linnavalitsus edastab pärast avaliku väljapaneku toimumist maa hindajale viivitamata hindamise materjalid, huvitatud isikute poolt esitatud parandusettepanekud ja pretensioonid, mis on laekunud valla- või linnavalitsusele, ning andmed avaliku väljapaneku läbiviimise kohta. (§ 17)				
332.	KOV üksuse volikogu kehtestab maamaksumäära	Maamaksuseadus § 1			
333.	KOV üksuse volikogu võib maamaksumäära kehtestada diferentseeritult maa hinnatsoonide ja/või katastriüksuse sihtotstarvete liikide kaupa käesoleva paragrahvi 1. lõikes või käesoleva seaduse paragrahvi 11 1. lõikes nimetatud vahemikus	§ 5			

334.	KOV volikogu esitab maksumäärade muutmise korral maamaksumäärad Maksu- ja Tolliameti piirkondlikule struktuuriüksusele hiljemalt maksustamisaasta 1. veebruariks	§ 5			
335.	KOV esitab maa omaniku või käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud juhul maa kasutaja andmete muudatused ning muud maamaksu arvutamiseks vajalikud muudetud andmed Maksu- ja Tolliameti piirkondlikule struktuuriüksusele 1. veebruariks.	§ 5			
336.	KOV täitevorgan võib vabastada maamaksust § 11 lg 2, 2 ¹ , 2 ² kohaselt taotleja kirjaliku avalduse alusel volikogu poolt kehtestatud ulatuses ja korras.	§ 11 (RT I 09, 33, 211)			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest</i>					
<u>Kohalike omavalitsuste poolt Maksu- ja Tolliameti maksu- ja tollikeskusele esitatavate andmete loetelu ning nende esitamise kord:</u>		(RT I 09, 33, 211)			
337.	KOV esitab maksu- ja tollikeskusele maamaksuregistri korrigeerimiseks vajalikud andmed muudatuste kohta. (§ 2)				
338.	KOV esitab maksu- ja tollikeskusele maksustatavate maakasutuste kohta §-s 3 sätestatud andmed. (§ 3)				
<u>Maamaksuseaduse rakendamise kord:</u>		(RT I 09, 33, 211)	RM määr. Maamaksuseaduse rakendamise kord (RTL 01,11, 154)		
339.	Linna- või vallavolikogu kehtestab oma haldusterritooriumil maamaksumäärad diferentseeritult maa hinnatsoonide või katastriüksuse sihtotstarvete liikide lõikes «Maamaksuseaduse» § 5 lõikes 1 ja § 11 lõikes 1 sätestatud vahemikes. (§ 6)				
340.	Volikogu edastab oma otsuse kinnisasja omandamise loa andmise toetamise või sellest keeldumise kohta maavanemale 45 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.	Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus § 4	VV määr. Kinnisasja omandamise loa taotluse vorm (RT I 03, 42, 291)		
341.	Leiukoha KOV omandab asja või seda asendava raha, kui politsei on leidnud ühe aasta jooksul, arvates asja valdusse võtmisest.	Asjaõigusseadus (RT I 93, 39, 590) § 100			
342.	Omavalitsuse poolt teostatava maakorralduse ja ümberplaneerimise puhul viiakse äraantavaid kinnisasju koormavad hüpoteegid nende senises järjekohas üle asemele antavatele kinnisasjadele.	§ 358			
343.	Valla- või linnavalitsus esitab kinnistamisavalduse, mille alusel kantakse maareformi käigus tagastatud maa kinnistusraamatusse,	Asjaõigusseaduse rakendamise			

	sellele lisatakse valla- või linnavalitsuse korraldus maa tagastamise kohta ja maakatastri andmed.	seadus § 10			
344.	KOV esitab kinnistamisavalduse, mille alusel kantakse kinnistusraamatusse munitsipaalomandisse antud maa, avaldusele lisatakse maa munitsipaalomandisse andmise otsus ja maakatastri andmed.	§ 11/2 (RT I 10, 38, 231)			
345.	KOV registreerib maakasutusõiguse üleandmise.	§ 13			
	KOV volikogu otsustab maakasutusõiguse lõpetamise.	§ 18			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>					
346.	Peremehetu ehitise hõivamise korra kinnitamine:		VV määr. Peremehetu ehitise hõivamise korra kinnitamine (RT I 96, 60, 1114)		
347.	KOV selgitab välja ehitise peremehetuse, hindab ehitist, võtab selle arvele ja määrab valdajata ehitisele hooldaja. (§ 8)				
348.	KOV avaldab pärast ehitise arvelevõtmist ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus ajalehes teate hõivatava ehitise, selle asukoha ning viimase teadaoleva omaniku kohta. (§ 9)				
349.	KOV-l on peremehetu ehitise hõivamise õigus ja kohustus. (§ 13)				
350.	KOV volikogu võtab vastu otsuse ehitise peremehetuse tuvastamise kohta ja selle järel võtab ehitise oma valdusse, mille kohta koostatakse senise valdaja või hooldajaga vastav akt. (§ 14)				
351.	KOV esindaja osaleb igas ühismajandi jaoks moodustatavas põllumajandusreformi komisjonis, mille koosseisus on võrdne arv ühismajandi, kohalike talupidajate ja kohaliku omavalitsuse esindajaid, samuti riigi esindajad.	Põllumajandusreformi seadus § 5			
352.	Põllumajandusreformi läbiviimisel oma haldusterritooriumil KOV tagab põllumajandusreformi seostatuse maa- ja haldusreformiga	§ 6			
353.	KOV annab ühismajandi reorganiseerimise või likvideerimise käigus moodustatavale juriidilisele isikule tegutsemisloa	§ 6			
354.	KOV otsustab munitsipaliseeritud vara edasise kasutamise korra ja tingimused	§ 6			
355.	KOV nimetab reformikomisjonist väljalangenud liikme asemele uue isiku, kui väljalangenud liige ei ole riigi esindaja (kooskõlas	§ 6			

	käesoleva seaduse paragrahv 5 1. lõikega)				
356.	KOV täidab käesoleva seaduse paragrahvides 19, 25, 28, 28.1 ja 28.2 sätestatud ning teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid põllumajandusreformi läbiviimisel.	§ 6			
357.	KOV staatusega haldusüksustele tagastatakse ühismajandi valduses olev enne 1940.aasta 16.juunit munitsipaalomandusse kuulunud vara vastavalt EV omandireformi aluste seadusele	§ 10			
358.	KOV volikogu otsustab ühismajandi poolt esitatud likvideerimise või reorganiseerimise kava, kui reformikomisjon ei ole kavaga nõus	§ 19			
359.	KOV volikogu täiendab varem tehtud ja realiseeritud otsuseid muutmata ühismajandi reorganiseerimise või likvideerimise kava.	§ 25			
360.	KOV organi nõudmisel sätestatakse tagastatava, natuuras kompenseeritava või tööosaku alusel natuuras eraldatava vara omandiõigust üle andvas aktis omandaja kohustus vara sihipäraseks kasutamiseks KOV poolt kindlaksmääratud tingimustel ja tähtajani	§ 25			
361.	KOV kehtestab korra paigutamata tööosaku kohta valdaja võlakohustuse tema asukohajärgse KOV kasuks vormistamiseks.	§ 25			
362.	KOV tagab lõppenud ühismajandi dokumentide säilitamise	§ 25/4			
363.	KOV hoiab oma eriarvele üle antud ühismajandi likvideerimisel antud rahaliste vahendite jääki ning sellest rahuldatakse õigustatud subjektide hilisemad põhjendatud nõuded	§ 26			
364.	KOV organ korraldab endiste ühismajandi liikmete ja töötajate ümberõpet ja tagab tööhõivet.	§ 27			
365.	KOV volikogu vaatab läbi õigustatud subjektide kaebused, mis on tehtud reformikomisjoni või reformihalduri otsuse peale	§ 28			
366.	KOV teeb ettepaneku põllumajandusministrile reformihalduri ametisse nimetamiseks.	§ 28/1			
367.	KOV volikogu tuvastab käesoleva seaduse § 28/1 4. lõikes loetletud rikkumisi	§ 28/1			

368.	KOV volikogu kinnitab reformihalduri poolt koostatud kava käesoleva seaduse § 28.1 4. lõike punktis 2 nimetatud rikkumistega õigustatud subjektidele tekitatud kahju hüvitamiseks.	§ 28/2			
<i>Asjakohastest rakendusaktidest:</i>					
<u>Põllumajandusreformi lõpuleviimine:</u>					
369.	KOV volikogu võtab vastu otsuse põllumajandusreformi ühismajandis lõppemise kohta pärast kõigi õigustatud subjektide nõudmistele rahuldamist ning ühismajandi reorganiseerimist või likvideerimist. (§ 2)		PÕM. Põllumajandusreformi lõpuleviimine (RTL 93, 9, 0)		
370.	Esmatasandi KOV täitevorgan koostab esitatud materjalide alusel kokkuvõtte põllumajandusreformi kohta ja esitab selle koos omapoolse ettepanekuga KOV volikogule. (§ 6)				
371.	KOV volikogu otsustab otsuse tegemisel põllumajandusreformi lõpuleviimise kohta ka reformikomisjoni liikmete (v.a. riigi esindaja) volituste lõppemise aja ning kinnitab reformikomisjoni kulude aruande. (§ 7				
372.	Vallas ja linnas teostatakse omavalitsuslikku haldamist kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-des 3 ja 4 sätestatud alustel.	Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus § 2			
373.	Valla- või linnavolikogu esitab taotluse asustusüksuste liigi, nime ja lahkmejoonte määramiseks, mis toimub Vabariigi Valitsuse poolt määratud alustel ja korras.	§ 6			
374.	Volikogu algatab haldusterritoriaalse korralduse muutmise valdade ja linnade osas, samuti valla või linna piiride ja nime muutmise	§ 7 (RT I 04, 56, 399)			
375.	Volikogu kehtestab volikogu poolt algatatud haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmisega kaasneva elanike arvamuse väljaselgitamise ulatuse ja korra	§ 7			
376.	Volikogu algatatud haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmisel, territooriumiosa ühe haldusüksuse koosseisust teise haldusüksuse koosseisu arvamisel või haldusüksuste piiride korrigeerimisel korraldab elanike arvamuse väljaselgitamine kõigis asjaomastes	§ 8 (RT I 04, 56, 399)			

	omavalitsusüksustes			
377.	<u>Haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuste piiride muutmisel Vabariigi Valitsuse ettepanekul</u> volikogu esitab maavanemale otsuse vormis põhjendatud arvamuse Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta selles märgitud tähtpäevaks	§ 8		
378.	Volikogu VV ettepaneku saamisel lepib hiljemalt neli kuud enne volikogu korralisi valimisi teiste asjaomaste volikogudega kokku haldusterritoriaalse korralduse või piiride muutmisega kaasnevate võimalike organisatsiooniliste, eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamine ning uue omavalitsusüksuse põhimääruse ja teiste õigusaktide vajalike muudatuste ettevalmistamise	§ 8		
379.	Volikogu Vabariigi Valitsuse ettepaneku saamisel teostab hiljemalt 120 päeva enne uue volikogu valimisi koostöös asjaomaste volikogudega KOV volikogu valimise seaduses sätestatud valimistoimingud	§ 8		
380.	<u>Piiride muutmine valdade ja linnade osas volikogu algatusel</u> piiride muutmist sooviv volikogu esitab otsusena vormistatud ettepaneku teistele asjaomastele volikogudele.	§ 8/1 (RT I 04, 56, 399)		
381.	Ettepaneku saanud volikogu esitab ettepaneku teinud volikogule kahe kuu jooksul ettepaneku saamisest arvates otsuse piiride muutmise algatamisega nõustumise või sellest keeldumise kohta. Piiride muutmise algatamisest keeldumise otsus peab olema põhjendatud.	§ 8/1		
382.	Otsused (nimetatud käesoleva seaduse § 8 ¹ lõigetes 1 ja 2) edastatakse maavanemale ja Siseministeriumile kümne päeva jooksul pärast nende vastuvõtmist	§ 8/1		
383.	Piiride muutmise algatamisega nõustumisel tagab iga asjaomane valla- või linnavalitsus: (1) vajalike uuringute tegemise; (2) piiride muutmisega kaasnevate põhimääruse ja teiste õigusaktide muudatuste ettevalmistamise; (3) piiride muutmisega kaasnevate organisatsiooniliste ning eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamise; (4) läbirääkimiste protsessi läbipaistvuse ja avalikustamise; (5) elanike arvamuse väljaselgitamise asjaomasel territooriumiosal asustusüksuste	§ 8/1		

384.	kaupa. Asjaomane volikogu teeb otsuse piiride muutmise taotluse kohta pärast kõigi eelnimetatud (käesoleva seaduse § 8/1 paragrahvi lõikes 6 nimetatud) küsimuste lahendamist				
385.	Piiride muutmisel esitavad asjaomased volikogud maavanemale:(1) volikogu otsuse piiride muutmise taotlemise kohta; (2) seletuskirja ; (3) valla või linna, mille piiride muutmist taotletakse, maakatastrikaardi; (4) volikogu kinnitatud andmed valla- või linnaelanike arvamuse väljaselgitamise kohta; (5) tehtud uuringute tulemused; (6) volikogu otsuse piiride muutmisega kaasnevate põhimääruse ja teiste õigusaktide muudatuste kohta; (7) volikogu otsuse piiride muutmisega kaasnevate organisatsiooniliste ning eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamise kohta;(8) volikogule esitatud ettepanekud ja vastuväited ning õiend, milles näidatakse nende saabumise kuupäev, esitaja ja volikogus läbivaatamise tulemus. Kui volikogu edastas küsimuse lahendamiseks asjaomasele valla- või linnavalitsusele, asutusele või ametiisikule, näidatakse õiendis ka selle tegevuse tulemus.	§ 8/1			
386.	KOV esitab dokumentatsiooni koos kaardimaterjaliga kõigile asjaomastele maavanematele, kui valla või linna piiride muutmisega kaasneb maakondade piiride muutmine	§ 8/1			
387.	Volikogu otsus piiride muutmise taotlemise kohta avalikustatakse hiljemalt maavanemale esitamise päeval. Territooriumi ühe haldusüksuse koosseisust teise haldusüksuse koosseisu arvamisel esitatakse maavanemale volikogu otsus nõutava dokumentatsiooniga hiljemalt kuus kuud enne KOV volikogu korraliste valimiste päeva	§ 8/1			
388.	<u>Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel volikogu algatusel</u> muutmist sooviv volikogu esitab otsusena vormistatud ettepaneku teistele asjaomastele volikogudele.	§ 9 (RT I 04, 56, 399)			
389.	Ettepaneku saanud volikogu esitab ettepaneku teinud volikogule kahe kuu jooksul ettepaneku saamisest arvates otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamisega nõustumise või sellest keeldumise kohta. Haldusterritoriaalse	§ 9			

	korralduse muutmise algatamisest keeldumise otsus peab olema põhjendatud.				
390.	Otsused (nimetatud käesoleva seaduse § 9 lõigetes 1 ja 2) edastatakse maavanemale ja Siseministeeriumile kümne päeva jooksul pärast nende vastuvõtmist.	§ 9			
391.	Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamisega nõustumisel tagab iga asjaomane valla- või linnavalitsus: (1) vajalike uuringute tegemise; (2) läbirääkimiste protsessi läbipaistvuse ja avalikustamise; (3) selle valla või linna elanike arvamuse väljaselgitamise	§ 9			
392.	Asjaomane volikogu teeb otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemise kohta pärast kõigi käesoleva seaduse § 9 lõikes 6 nimetatud küsimuste lahendamist.	§ 9			
393.	Valimisringkondade ja -jaoskondade, samuti valimiskomisjonide ja jaoskonnakomisjonide moodustamist ning volikogu liikmete arvu käsitlevad samased otsused võetakse asjaomaste omavalitsusorganite poolt vastu kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusega sätestatud korras vastavalt taotletavale haldusterritoriaalsele korraldusele. Nimetatud otsuste jõustumise ajana sätestatakse Vabariigi Valitsuse haldusterritoriaalset korraldust muutva määruse jõustumise aeg.	§ 9			
394.	Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel esitab asjaomane volikogu maavanemale: (1) volikogu otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemise kohta; (2) käesoleva seaduse § 9 lõikes 8 nimetatud otsused; (3) volikogu kinnitatud andmed valla- või linnaelanike arvamuse väljaselgitamise kohta; (4) tehtud uuringute tulemused; (5) asjaomasele volikogule esitatud ettepanekud ja vastuväited; (6) otsuse ühinemislepingu ja selle lisade kinnitamise kohta ning ühinemislepingu koos lisadega kümne päeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.	§ 9			
395.	Kui haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasneb mõne haldusüksuse piiride muutmise, esitatakse piiride muutmise dokumentatsioon vastavalt käesoleva seaduse § 8 ¹ lõikes 8 ja §-s 9 ¹ sätestatule	§ 9			
396.	Kui haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasneb	§ 9			

	maakondade piiride muutmine, esitatakse dokumentatsioon koos kaardimaterjaliga kõigile asjaomastele maavanematele.			
397.	Volikogu otsus haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemise kohta avalikustatakse hiljemalt maavanemale esitamise päeval. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel esitatakse maavanemale volikogu otsus nõutava dokumentatsiooniga hiljemalt kuus kuud enne volikogu korraliste valimiste päeva.			
398.	KOV üksuste ühinemise korral korraldavad ühinevate KOV üksuste volikogud ühinemislepingu koostamise, kus sätestatakse: (1) omavalitsusüksuse nimi, staatus ja sümboolika kasutamine; (2) haldusterritoriaalse korralduse muutmise kaasnevate põhimääruste ja teiste õigusaktide muutmine; (3) õigusaktide kehtivus (kuni uute õigusaktide kehtestamiseni kehtivad senised õigusaktid edasi sellel territooriumil, kus nad olid kehtestatud); (4) arengukavade kehtivus; (5) ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste struktuuride ja töötajatega seotud küsimused; (6) haldusterritoriaalse korralduse muutmise kaasnevate võimalike organisatsiooniliste ning eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamine; (7) ühinemislepingu kehtivuse tähtaeg; (8) muud vajalikuks peetavad küsimused	§ 9		
399.	Ühinemislepingule lisatakse: (1) seletuskiri; (2) haldusterritoriaalse korralduse muutmise otsustanud valdade või linnade majandusaasta auditeeritud aruanded; (3) ühineva omavalitsusüksuse kaart mõõtkavas 1:50 000	§ 9/1 (RT I 04, 56, 399)		
400.	Ühinemislepingule lisatakse haldusterritoriaalse korralduse muutmise kaasnevate investeeringute tegemise vajaduse põhjendus ja eelarve, kui omavalitsusüksus kavatseb KOV üksuste ühinemise soodustamise seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud ühinemistoetust kasutada investeeringute finantseerimiseks	§ 9/1		
401.	Ühinemisleping ja selle lisad pannakse avalikkusele tutvumiseks välja, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse ning määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui kolm nädalat väljapaneku	§ 9/1		

	algusest arvates			
402.	Ühinemislepingule lisatakse volikogule esitatud ettepanekud ja vastuväited ning õiend, milles näidatakse nende saabumise kuupäev, esitaja ja volikogus läbivaatamise tulemus.	§ 9/1		
403.	Ühinemisleping ja selle lisad kinnitatakse asjaomase volikogu otsusega. Kui haldusterritoriaalse korralduse muutmise kaasnab mõne haldusüksuse piiride muutmine, kinnitab ühinemislepingu ja selle lisad ka selle valla või linna volikogu, mille piire muudetakse. Kui selle valla või linna volikogu, mille piire muudetakse, ei kinnita ühinemislepingut, lõpetatakse menetlus valla või linna piiride muutmise osas.	§ 9/1		
404.	Pärast ühinemislepingu kinnitamist volikogude poolt avalikustatakse see koos lisadega valla või linna veebilehel. Ühinemisleping avaldatakse Riigi Teatajas	§ 9/1		
405.	Volikogu otsustab osavalla või linnaosa piiride muutmise.	§ 9/1		
406.	KOV üksuse volikogu võtab valla või linna nime muutmise taotlemiseks vastu motiveeritud otsuse.	§ 11		
407.	Asjaomane volikogu esitab maavanemale: (1) volikogu otsuse nime muutmise taotlemise kohta; (2) seletuskirja	§ 12		
408.	Volikogu otsustab osavalla või linnaosa nime muutmise.	§ 12		
409.	Tähistab haldusüksuse piirid VV poolt kehtestatud korras	§ 13		
410.	Haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus moodustunud KOV üksuse volikogu kinnitab ühinemise käigus moodustunud omavalitsusüksuse eelarvestrateegia.	§ 14		
411.	KOV koostab majandusaasta aruannet vastavalt üksuse finantsjuhtimise seaduse §-le 29 iga ühinenud KOV üksuse kohta eraldi. Ühinemise teel moodustunud KOV üksuse esimeses majandusaasta aruandes esitatakse sellele eelnenud majandusaasta võrreldavad arvnäitajad ühinenud KOV üksuste eelmise majandusaasta vastavate arvnäitajate liitmise teel, jättes välja ühinenud omavalitsusüksuste omavahelisi tehinguid kajastavad arvnäitajad.	§ 14/1		
Asjakohastest rakendusaktidest:				
<u>Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise alused ja kord:</u>			VV määr.	

412.	KOV volikogu algatab asutusjaotuse muutmise. (§ 10)			
413.	KOV volikogu otsuse eelnõu asutusjaotuse muutmisest koos lahkmejoonte muutmise ettepaneku ja lahkmejoonte kirjeldusega pannakse välja valla- või linnavalitsuse ruumides. (§ 10)			
414.	KOV esitab vajalikud dokumendid maavanemale, kõrvaldab maavanema ja Siseministeeriumi poolt viidatud puudused vormistatud materjalides ning esitab materjalid uuesti maavanemale. (§ 12, 13)		Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise alused ja kord (RT I 04, 82, 550)	